

1.0 AMAÇ:

Bu talimat ile hastalara sağlık hizmeti ve bakım veren sağlık çalışanlarının, başta kırım kongo kanamalı ateşi, insan immün yetmezlik virüsü (HIV), kuş gribi, domuz gribi ve mevsimsel influenza olmak üzere kan, vücut çıkartıları temas ve solunum yoluyla bulaşma riski taşıyan hastalıklara karşı sağlığının korunması; sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonlar ile çapraz bulaşların önlenmesi ve sağlık çalışanlarının güvenliğine yönelik koruyucu malzemelerin uygun kullanımının sağlanması hedeflenmiştir.

2.0 KAPSAM:

Tüm Hastane çalışanlarını kapsar.

3.0 SORUMLULAR:

Enfeksiyon Kontrol Komitesi

Çalışan Güvenliği Komitesi

4.0 FAALİYET AKIŞI:

EL HİJYENİ

El Yıkama Gereklilikleri:

Eller hastane ortamında sıvı sabun ve su ile öncelikle “El hijyeni için 5 endikasyon” kuralına göre aşağıda belirtilen durumlarda yıkanmalıdır:

- Gözle görülür kir varlığında,
- Proteinöz materyalle kontamine ise,
- Kan veya diğer vücut sıvıları ile kirlendi ise,
- Spor yapan bakterilerle ispatlı veya düşünülen enfeksiyon varlığında,
- Hasta ile her temas öncesinde ve sonrasında,
- Hasta bakımında kullanılan aletlere temas öncesinde ve sonrasında,
- İnvaziv işlemler öncesinde ve sonrasında,
- Eldiven giyme öncesinde ve sonrasında,
- Hasta çevresi ile temas öncesinde ve sonrasında,
- Vücut sıvı ve sekresyonları ile, bütünlüğü bozulmuş cilt ile veya mukoz membranlarla temas sonrasında,
- Hasta ile temasta önce kontamine bir alana temas edilmesi gerekti ise, bundan sonra temiz alana yapılacak temas öncesinde,
- El antiseptiği ile her beş ovalama işlemi sonrasında bir kere eller yıkanmalıdır veya el

antiseptiği içerisindeki yumuşatıcı maddenin ellerde birikme hissine sebep olduğu aşamada eller yıkanmalıdır.

- Tuvalete girdikten sonra ellerin su ve sabunla yıkanması gereklidir.
- Yemekhane personeli aşağıdaki belirtilen durumlarda ellerini yıkamalıdır:
  - İşe başlamadan önce ve çalışma sırasında ihtiyaç duyulan sıklıklarda,
  - Mola zamanlarından sonra, bir şeyler yiyip içtikten sonra,
  - Hapşırıktan sonra, burnunu sildikten sonra ve tuvaletten sonra,
  - Hammadde, et, çiğ yumurta, sebze, meyve gibi ürünlere dokunduktan sonra,
  - Kirli tabak, bıçak, ekipman taşıdıktan sonra,
  - Yerden bir şeyler aldığınızda, yerleri sildiğinizde, çöp taşıdığınızda veya çöp kutusuna dokunduktan sonra,
  - Temizleyici veya kimyasal madde kullandıktan sonra,
  - Duvar, telefon, para, kapı kolu vb. gibi kontaminasyon kaynağı olan cisim veya yerlere dokunduktan sonra,

Hijyenik El Yıkama:

- Eller su ile ıslatılır, 3-5 ml antiseptik sabun avuca alınır. Klorheksidin kullanılıyorsa bir dakika, povidon iyot kullanılıyorsa iki dakika süreyle avuç içleri ve parmak aralan başta olmak üzere, eller tüm yüzey ve parmakları kapsayacak şekilde kuvvetlice ovuşturulur.
- Eller su ile iyice durulanır, durulama parmak uçlarından dirseklere doğru yapılır, parmaklar yukarı gelecek şekilde tutularak, kontamine suyun dirsekten tekrar parmak ucuna akışı önlenir.
- Eller kağıt havlu ile kurulanır, musluk kağıt havlu kullanılarak kapatılır.

Cerrahi El Yıkama:

- Saat, yüzük ve bileklikler çıkarılır.
- Yeteri kadar (5ml) antiseptikli (povidon iyod / klorheksidin içeren) solüsyon avuç içine alınarak tırnak uçlarından başlayarak parmak, parmak araları, el, ön kol dirsekten dört parmak yukarıya kadar 2- 6 dakika süreyle ovalanarak yıkanır.
- Günün ilk uygulamasında tırnak dipleri 30 saniye süreyle fırçalanır. Cerrahiel yıkama için antiseptikli sabun emdirilmiş tek kullanımlık sünger/fırçalar uygundur.Ara yıkamalarda iki dakika süre yeterlidir.
- Su dirseklerden aşağıya akıtılarak durulanır ve steril havluyla kurutulur.

Alkol Bazlı El Dezenfeksiyonu:

- Gözle görünür kir varsa eller su ve sabunla yıkanmalıdır.
- Alkol bazlı solüsyon (3-5 ml) bir avuca alınır.
- İki el birleştirilerek tüm el yüzeyi ve parmaklara temas edecek şekilde bir dakika süreyle iyice ovuşturulur ve kendi kendine kuruması beklenir

Alkol Bazlı El Dezenfeksiyonu:

- Gözle görünür kir varsa eller su ve sabunla yıkanmalıdır.
- Alkol bazlı solüsyon (3-5 ml) bir avuca alınır.
- İki el birleştirilerek tüm el yüzeyi ve parmaklara temas edecek şekilde bir dakika süreyle iyice ovuşturulur ve kendi kendine kuruması beklenir

Koruyucu Elbise ve Önlük giyme

- Koruyucu önlük olarak sıvıya karşı geçirgen olmayan,tek kullanımlık olanlar izolasyon odalarında kullanılmalıdır.Aşırı kan ve vücut sıvılarıyla temas olacaksa sıvı geçirmeyen önlükler izolasyon odalarında da kullanılabilir.
- Tek kullanımlık önlük sıkıntısı oldu unda salgın durumunda önem arzeden mikroorganizmalarla kolonize ve enfekte hasta adasında ,her gün de işitirmek üzere ve bu odadan çıkartılmamak kaydı ile boks önlü ü bulundurulabilir.

Önlük Giyme

1. Önlük malzemesi uygulanacak işleme göre seçilmeli
2. Uygun tip ve boyut seçilmeli
3. Arkadan bağlanmalı
4. Eğer çok küçük ise iki tane önlük giyilmeli

–Biri önden

–Diğeri arkadan

Önlük Çıkarma

1. Omuz kısımlarından tutulur
2. Kontamine dış yüz içe doğru çevrilir
3. Yuvarlayarak katlanır
4. Çıkarıldığında sadece temiz taraf görünmelidir

Maske Kullanma

1. Burnu, ağız ve çeneyi tamamen içine almalıdır

2. Yüze uygunluk tam olmalı
3. Hava yolu ile bulaşan enfeksiyonlardan korunmada partiküllerin %95'ini filtre edebilme özelliğine sahip (N95, FFP3)maske kullanılmalıdır.
4. N95 gibi özel tip maskeler için yüze uyum testi yapılmalı.
5. N95 maske kişiye özel olmalı, açıkta asılı tutmak kaydı ile sekiz saat boyunca kullanılmalıdır.
6. Damlacık izolasyonunda cerrahi maske ancak yüze iyi oturmak şartıyla kullanılmalıdır.
7. Tükrük veya sekresyonlarla ıslandığı zaman de iştirilmeli
8. Tekrar kullanılmamalı
9. Ortak kullanılmamalı

Maske Çıkarılması

1. Maske bağları (önce alttaki) çözülür
2. Maskenin ön yüzü kontamine olduğu için elle temas etmemelidir
3. Bağlardan tutularak atılır

Koruyucu Gözlük Kullanımı

1. Gözleri ve yüzü tam olarak kapatmalı
2. Yüze uygunluk tam olmalı
3. Yüze oturmalı ancak sıkılmamalıdır

Eldiven Giyme

1. Eldiven el yıkama yerine kullanılmamalıdır 2. Eldiven giymeden önce ve eldiven çıkardıktan sonra eller mutlaka yıkanmalıdır.
2. Eldiven giyilmesinin ellerin kontaminasyonuna karşı tam bir koruma sağlamadığı konusunda personel bilgilendirilmelidir.
3. Eldiven giyme endikasyonu ortadan kalkar kalkmaz eldiven çıkarılmalıdır.
4. Eldivenli eller yıkanmamalı veya üzerine alkol bazlı el dezenfektanı uygulanmamalıdır.
5. Enfeksiyon bulaşma riskinin fazla olduğu durumlarda çift kat eldiven (iki eldiven üst üste) giyilmelidir.
6. Bir hastaya bakım verdikten sonra eldiven çıkarılmalıdır.
7. Aynı eldiven birden fazla hastanın bakımı için kullanılmamalıdır.
8. Aynı eldivenle asla iki farklı girişimde bulunulmamalıdır.
9. Eldivenler yıkanmamalı ve yeniden kullanılmamalıdır.
10. Hasta bakımı sırasında kontamine vücut bölgesinden temiz vücut bölgesine geçileceği

zaman eldiven değiştirilmelidir.

11. Hastaların farklı vücut bölgelerine uygulanan işlemlerde, her işlemten sonra eller yıkanmalı ve eldiven değiştirilmelidir.

12. Hastadan hastaya geçerken eldiven değiştirilmelidir.

13. İzole hasta odasından çıkmadan önce eldivenler dikkatli bir şekilde çıkartılmalı, eller yıkanmalı ve odada bulunan kontamine araç-gereç ve çevre yüzeylerine dokunulmamalıdır.

ELDİVEN GİYİLMESİ GEREKEN DURUMLAR

1. Kan, vücut sıvıları, sekresyonlar ya da mukoza veya bütünlüğü bozulmuş deri ile temas olasılığı varsa,
2. Solunum sekresyonları veya solunum sekresyonları ile kontamine olmuş aletlerle temas öncesinde,
3. Kontamine olmuş eşya ve çevre yüzeylerine temasta,
4. İzolasyon uygulanmış olan hastaların odalarına girmeden önce ve çıktıktan sonra,
5. Sağlık personelinin elinde kesik, çizik ve çatlaklar olduğunda,
6. Serum setlerini de iştirirken ve kan setini kan torbasına takarken,
7. Kan alırken,
8. Kan ve vücut sıvısı dökülmüş yerleri temizlerken,
9. Aspire edilen hastayı asiste ederken,
10. İdrar torbası ve sürgüsü/ördeği boşaltırken,
11. Hastaya verilen her bakımda (a ız, perine, vb.),
12. Kolostomi torbası bakımı yapılırken ve değiştirilirken,
13. İzolasyondaki hastaya bakım verirken eldiven giyilmelidir.

STERİL ELDİVEN GİYİLMESİ GEREKEN DURUMLAR

Steril eldiven, sadece vücudun steril bölgelerine yapılacak müdahalelerde, açık yaralarda ve kullanılan malzemenin sterilliğini koruması gereklili inde kullanılmalıdır.

Eldiven Giyerken

1. Eldivenler en son giyilmeli
2. Doğru tip ve boyutta eldiven seçilmeli
3. Eldiven giymeden önce eller yıkanmalı veya el dezenfektanı ile ovalanmalı
4. Önlüğün kol manşetleri üzerine çekilmeli
5. Temizden kirliye doğru çalışılmalı

6. Eldiven ile çalışırken kendine ve çevreye kontamine temas sınırlandırılmalı

7.Eldivenler tekrar kullanılmamalı

8.Eldiven çıkartıldıktan sonra el hijyeni sağlanmalı

Eldiven Çıkarılması

1. Elin üzerinden sıyrılarak içi dışına çevrilir

2. Diğer eldivenli el ile tutulur

3. Eldivensiz parmakla bilekten diğer eldiven sıyrılır

4. içi dışına çevrilerek her iki eldivenden oluşan küçük bir torba şeklinde atılır

Galoş ve Bone Kullanımı

1. Hastane çalışanlarını Kan ve vücut sıvıları ile bulaşan enfeksiyonlara karşı korur.

2. Ameliyathane dışında kullanımı çok gerekli değildir

3. Diğer alanlarda temizlik kontrolüne yardımcı olur..

4.6. Koruyucu Ekipmanın Uygun Kullanımı

• Giyme sırası

– Önlük

– Maske

– Gözlük-yüz koruyucu

– Eldiven

•Çıkarma sırası

– Eldiven

– Gözlük-yüz koruyucu

– Önlük

– Maske

Eldiven çıkarılırken;

•Elin üzerinden sıyrılarak içi dışına çevrilir

•Diğer eldivenli el ile tutulur

•Eldivensiz parmakla bilekten diğer eldiven sıyrılır

•İçi dışına çevrilerek her iki eldivenden oluşan küçük bir torba şeklinde atılır

•Gözlük-yüz koruyucusu çıkarılırken;

•Eldivensiz ellerle çıkarılır

Önlük çıkarılırken;

BÖLÜMLER

KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMANLAR

- Omuz kısımlarından tutulur
- Kontamine dış yüz içe doğru çevrilir
- Yuvarlak olarak katlanır
- Çıkarıldığında

sadece temiz taraf görünmelidir

Maske çıkarılırken

- Maske bağları (önce alttaki) çözülür
- Maskenin ön yüzü kontamine olduğu için elle temas etmemelidir
- Bağlardan tutularak atılır.

GÜVENLİ ENJEKSİYON UYGULAMALARI

Tüm hastalara ait kan ve kan içeren vücut sıvıları (genital sekresyonlar, BOS, plevra, perikard, periton, sinovyal ve amniyon sıvıları) enfekte kabul edilmelidir.

Kanamalı ve kan yoluyla bulaşabilen hastalık tanısı alan hastalarda, olanaklar ölçüsünde korumalı enjektör ve intraketler tercih edilmelidir.

Kullanılan enjektörlerin iğneleri, kapağı kapatılmadan kesici-delici alet kutusuna atılmalıdır.

Kesici-delici alet kutuları mümkün olduğunca çalışma alanına en yakın yerde bulundurulmalıdır

AMELİYATHANE	Steril-non steril eldiven, bone, cerrahi maske, gözlük, , nem bariyerli boxgömleği , sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları, alkol bazlı el dezenfektanı.
AMELİYATHANE RADYASYONA MARUZ KALANLAR	Koruyucu önlük
STERİLİZASYON HİZMETLERİ	Steril-non steril eldiven, bone, cerrahi maske, gözlük, nem bariyerli box gömleği, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları, alkol bazlı el dezenfektanı.
ENDOSKOPI HİZMETLERİ- KÜÇÜK MÜDAHALE	Steril-non steril eldiven, bone, cerrahi maske, gözlük, nem bariyerli boxgömleği , sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları, alkol bazlı el dezenfektanı.
ACİL SERVİS	Steril ve non steril eldiven, önlük, bone, cerrahi maske, gözlük, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları
DOĞUM SALONU	Steril - non steril eldiven, önlük, nem bariyerli boxgömleği , cerrahi maske, gözlük, bone, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları.
KLİNİKLER	Steril - non steril eldiven, cerrahi maske, gözlük, bone, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları
MİKROBİYOLOJİ LABORATUAR HİZMETLERİ	Steril - non steril eldiven, önlük, cerrahi maske, bone, gözlük, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları
GÖRÜNTÜLEME HİZMETLERİ	Non steril eldiven, kurşun önlük, radyasyon koruyucu maske, radyasyon koruyucu gözlük, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları, tiroid koruyucu, gonat koruyucu
YOĞUN BAKIM HİZMETLERİ YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HİZMETLERİ	Steril - nonsteril eldiven, cerrahi maske, box gömleği, gözlük, bone, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları
TRANSFÜZYON HİZMETLERİ	Steril - nonsteril eldiven, cerrahi maske, box gömleği, gözlük, bone, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları

POLİKLİNİKLER	Nonsteril eldiven, maske, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları
ECZANE HİZMETLERİ	Nonsteril eldiven, maske, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları
MUTFAK	Nonsteril eldiven, bone, iş önlüğü, maske, sıvı sabun, kağıt havlu, el antiseptik solüsyonları
ÇAMAŞIRHANE	Nonsteril eldiven, önlük, maske, sıvı sabun, kağıt havlu
MORG	Nonsteril eldiven, önlük, gözlük, bone, maske, sıvı sabun, kağıt havlu
TEKNİK SERVİS	Elektrik geçirmeyen eldiven, delinmez eldiven, maske, gözlük, sıvı sabun, kağıt havlu, Önlük, baret, emniyet kemeri, izole malzemeler
İDARİ BİRİMLER	Sıvı sabun, kağıt havlu
TEMİZLİK PERSONELİ	Su geçirmez çizme, iş eldiveni, maske, önlük, iş elbisesi, muayene eldiveni, emniyet kemeri

Hastanemizde lateks alerjisi olan kişilere kullanılmak üzere lateks içermeyen eldiven ve pudrasız eldiven bulunmaktadır. Gerekli durumlarda her kişisel koruyucu ekipman her birimin talebi doğrultusunda birim sorumlusu tarafından temin edilebilir.

İLGİLİ DOKÜMANLAR

İLGİLİ KAYITLAR

T.C. Sağlık Bakanlığı

KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMAN KULLANIM TALİMATI

ÖZEL KONYA
HOSPITAL **KH**

Doküman No: EN.TL.15

Yayın Tarihi: 01.11.14

Revizyon No:01

RevTarihi:01.04.18

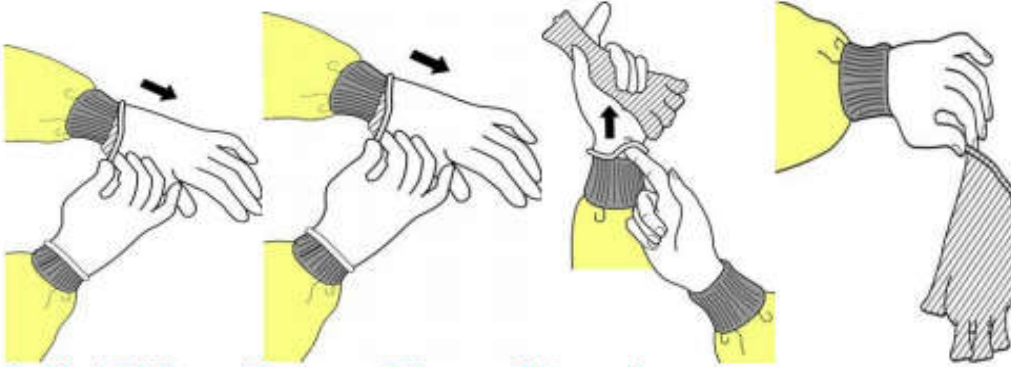
Sayfa No:1/1

Şekil.1. Önlük Giyme ve Çıkarma Yöntemi

Şekil.2. Maske Giyme ve Çıkarma Yöntemi

Şekil.4. Eldiven Giyme ve Çıkarma Yöntemi

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Yönetim Direktörü	Mesul Müdür